

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 166/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť G. S., nar..., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátkou JUDr. M. M., V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Piešťany sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, sp. zn. Tp 34/09 z 31. augusta 2009, sp. zn. Tp 50/09 zo 7. októbra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 10. novembra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 25. novembra 2009 a sp. zn. 1 T 178/2009 z 20. januára 2010 a uzneseniami Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, sp. zn. 5 Tpo 51/2009 z 8. septembra 2009, sp. zn. 5 Tpo 59/2009 z 20. októbra 2009, sp. zn. 3 Tos 71/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 3 Nto 11/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 5 Tos 158/2009 z 8. decembra 2009 a sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. apríla 2010 doručená sťažnosť G. S., nar..., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. M., V., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, sp. zn. Tp 34/09 z 31. augusta 2009, sp. zn. Tp 50/09 zo 7. októbra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 10. novembra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 25. novembra 2009 a sp. zn. 1 T 178/2009 z 20. januára 2010 a uzneseniami Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, sp. zn. 5 Tpo 51/2009 z 8. septembra 2009, sp. zn. 5 Tpo 59/2009 z 20. októbra 2009, sp. zn. 3 Tos 71/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 3 Nto 11/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 5 Tos 158/2009 z 8. decembra 2009 a sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v T. sp. zn. ČVS: KRP-77/OVK-TT-08 z 13. septembra 2008 mu bolo vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) a e) Trestného zákona. Následne bol uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 33/08 z 15. septembra 2008 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 48/2008 zo 7. októbra 2008 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Neskôr, a teda uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, boli dôvody jeho väzby rozšírené aj na preventívnu a kolúznú väzbu, teda aj na § 71 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku.

Sťažovateľ zároveň uviedol, že 27. augusta 2009 podal návrh na odňatie jeho trestnej veci okresnému súdu a krajskému súdu a jej prikázanie inému súdu, o ktorom rozhodol

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 1 Ndt 20/2009 z 12. novembra 2009 tak, že danú trestnú vec týmto súdom neodňal.

V sťažnosti sťažovateľ poukázal aj na to, že viackrát požiadal okresný súd o prepustenie z väzby na slobodu, pričom o jeho ostatnej žiadosti rozhodol tamojší súd uznesením sp. zn. 1 T 178/09 z 20. januára 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010 tak, že ju zamietol.

Sťažovateľ namietal, že rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu týkajúce sa jeho väzby sú nedôvodné, pričom tieto rozhodnutia vydané po 10. júni 2009 označil aj ako nezákonné, pretože podľa jeho názoru dôvodnosť ďalšieho trvania jeho väzby súdy opierajú o dôkaz, ktorý neexistuje. Okrem toho sťažovateľ namietal aj to, že rozhodnutia, ktoré tieto súdy prijali, neboli rozhodnutiami nezávislého a nestranného súdu, keďže boli vydané aj v čase, keď najvyšší súd ešte nerozhodol o jeho návrhu na odňatie a prikázanie veci. Podľa vyjadrenia sťažovateľa najvyšší súd o danom návrhu rozhodol až uznesením sp. zn. 1 Ndt 20/2009 z 12. novembra 2009, ktoré mu bolo oznámené 3. decembra 2009.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu svojich práv sťažovateľ argumentoval aj tým, že na verejnom zasadnutí okresného súdu 25. novembra 2009 a 20. januára 2010 žiadal, aby pred rozhodnutím okresného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby mu bolo umožnené nazrieť do spisu. Podľa jeho vyjadrenia mu toto bolo umožnené až po skončení verejného zasadnutia 20. januára 2010.

Sťažovateľ súčasne namietal, že na verejnom zasadnutí okresného súdu 20. januára 2010 žiadal, aby o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté ešte predtým, ako okresný súd predbežne prerokuje obžalobu. Podľa vyjadrenia sťažovateľa tejto jeho žiadosti nebolo zo strany okresného súdu vyhovené a okrem toho sťažovateľ namietal aj to, že niektoré skutočnosti, ktoré uvádzal na verejnom zasadnutí okresného súdu, sa v zápisnici z tohto úkonu nenachádzali a niektoré boli predsedníčkou senátu preformulované. Sťažovateľ tvrdil, že v zápisnici sa nenachádzala jeho žiadosť o nazretie do spisu, ako ani jeho žiadosť o prednostné rozhodnutie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Na dokreslenie porušovania svojich práv zo strany okresného súdu sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že pre účel pripojenia príloh k sťažnosti požiadal svoju právnu zástupkyňu aj o zabezpečenie uznesenia okresného súdu sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, ale podľa jej písomného vyjadrenia, ktoré mu bolo doručené 30. marca 2010, jej ho odmietli poskytnúť z dôvodu, že v čase prijatia tohto rozhodnutia nebola jeho obhajkyňou.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uzneseniami okresného súdu sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, sp. zn. Tp 34/09 z 31. augusta 2009, sp. zn. Tp 50/09 zo 7. októbra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 10. novembra 2009, sp. zn. 1 T 178/2009 z 25. novembra 2009 a sp. zn. 1 T 178/2009 z 20. januára 2010 a uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, sp. zn. 5 Tpo 51/2009 z 8. septembra 2009, sp. zn. 5 Tpo 59/2009 z 20. októbra 2009, sp. zn. 3 Tos 71/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 3 Nto 11/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 5 Tos 158/2009 z 8. decembra 2009 a sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010 porušené boli, napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu prijaté po 10. júni 2009 v časti týkajúcej sa sťažovateľa zrušil, okresnému súdu prikázal ho bezodkladne prepustiť z väzby na slobodu a okresný súd a krajský súd zaviazal zaplatiť mu náhradu trov právneho zastúpenia.

Okrem toho sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým by okresnému súdu a krajskému súdu prikázal, aby v jeho trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 178/2009 nekonali až do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu v danej veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru označenými uzneseniami okresného súdu, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na

ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Vo vzťahu k rozhodnutiam okresného súdu ako súdu prvého stupňa sťažovateľ využil ústavnú a zákonnú možnosť a obrátil sa na krajský súd, ktorý na základe podaných opravných prostriedkov vo veci konal a rozhodol. Právo krajského súdu preskúmať na základe podaných sťažností rozhodnutia okresného súdu a poskytnúť tak ochranu sťažovateľovým právam vylučuje právomoc ústavného súdu bezprostredne preskúmať prvostupňové rozhodnutia všeobecného súdu v sťažovateľovej trestnej veci.

Vzhľadom na uvedené bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 208/08, III. ÚS 386/09).

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv uzneseniami krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, sp. zn. 5 Tpo 51/2009 z 8. septembra 2009, sp. zn. 5 Tpo 59/2009 z 20. októbra 2009, sp. zn. 3 Tos 71/2009 z 12. novembra 2009, sp. zn. 3 Nto 11/2009 z 12. novembra 2009 a sp. zn. 5 Tos 158/2009 z 8. decembra 2009, ústavný súd odmietol ako podanú oneskorene.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa pre namietané porušenie jeho práv bola ústavnému súde doručená 1. apríla 2010. Z príloh, ktoré sú súčasťou sťažnosti, ústavný súd zistil, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009 bolo sťažovateľovi doručené 6. júla 2009, uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 51/2009 z 8. septembra 2009 mu bolo doručené 30. septembra 2009, uznesenie krajského súdu sp. zn. 5 Tpo 59/2009 z 20. októbra 2009 mu bolo doručené 5. novembra 2009, uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 71/2009 z 12. novembra 2009 a sp. zn. 3 Nto 11/2009 z 12. novembra 2009 mu boli doručené 25. novembra 2009 a uznesenie tamojšieho súdu sp. zn. 5 Tos 158/2009 z 8. decembra 2009 mu bolo doručené 17. decembra 2009.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum oznámenia namietaných rozhodnutí sťažovateľovi (posledné v poradí bolo sťažovateľovi doručené 17. decembra 2009), ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (1. apríla 2010) ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 156/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010.

Podstatou námietok sťažovateľa v súvislosti s touto časťou sťažnosti boli jeho tvrdenia o tom, že aj toto rozhodnutie krajského súdu, keďže bolo vydané po 10. júni 2009, je nezákonné, pretože krajský súd dôvodnosť ďalšieho trvania väzby opiera o dôkaz, ktorý podľa jeho názoru neexistuje. Okrem toho sťažovateľ v tejto súvislosti namietal aj to, že pred rozhodnutím jeho žiadosti o prepustenie z väzby mu nebolo zo strany okresného súdu umožnené nahliadnuť do spisu. Toto mu bolo umožnené až po verejnom zasadnutí okresného súdu 20. januára 2010. Sťažovateľ súčasne namietal aj to, že jeho žiadosť o nahliadnutie do spisu a jeho žiadosť o prerokovanie jeho žiadosti o prepustenie z väzby pred predbežným prerokovaním obžaloby neboli v zápisnici okresného súdu zaprotokolované a niektoré skutočnosti boli predsedníčkou senátu okresného súdu

v zápisnici o tomto úkone preformulované. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd ako súd druhého stupňa tieto procesné nedostatky okresného súdu žiadnym spôsobom nereparoval.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 199/02, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, II. ÚS 98/06).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby pre účely predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010, ústavný súd vychádzal zo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti (napr. III. ÚS 277/07, II. ÚS 131/08, III. ÚS 177/08). Z nej totiž vyplýva, že pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy upravujúceho základné právo na súdnu ochranu a ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúceho sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, treba vychádzať z toho, že čl. 17 ústavy zahŕňa hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe je aplikovateľné toto špeciálne ustanovenie o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

V danom prípade ide o rozhodnutie krajského súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Ide teda o rozhodnutie všeobecného súdu týkajúce sa zákonnosti a dôvodnosti väzby, a keďže osobnú slobodu jednotlivca chráni v takýchto prípadoch čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojich práv tým, že pred rozhodnutím o jeho žiadosti o prepustenie z väzby mu aj napriek jeho žiadosti nebolo umožnené nazrieť do spisu, tieto argumenty mal predniesť v spojení s namietaným porušením svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, a nie v súvislosti so základným právom podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám jednak čas na prípravu obhajoby, možnosť pripraviť si obhajobu, ako aj to, že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu (obdobne napr. I. ÚS 140/04, III. ÚS 186/06, III. ÚS 202/08). Pritom predloženie argumentov na svoju obhajobu je v praxi častokrát spájané s prv realizovaným právom osoby nazrieť do spisu,

a to, samozrejme, aj v prípadoch pred rozhodnutím všeobecného súdu o zákonnosti väzby vrátane rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby (obdobne III. ÚS 291/06).

Keďže sťažovateľ, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, porušenie svojho základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy v tejto súvislosti nenamietal, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pretože medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru na jednej strane a argumentmi sťažovateľa spojeným s nemožnosťou nazrieť do spisu na strane druhej neexistuje príčinná súvislosť. Tá by bola daná vo vzťahu k čl. 50 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľ súčasne namietal aj nedodržanie procesných záruk pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, keď okresný súd na verejnom zasadnutí nezaprotokoloval jeho žiadosť o nazretie do spisu a taktiež nevyhovel jeho žiadosti o prednostné vybavenie jeho žiadosti o prepustenie z väzby pred predbežným prerokovaním obžaloby.

Vo vzťahu k uvedenému ústavný súd konštatuje, že ak aj okresný súd na verejnom zasadnutí 20. januára 2010 pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nezaprotokoloval jeho žiadosť o nazretie do spisu, nedopustil sa takej závažnej chyby, ktorá by mohla znamenať porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu, a to hlavne z toho dôvodu, že po skončení verejného zasadnutia mu bolo umožnené nazrieť do spisu. To znamená, že ak aj okresný súd túto žiadosť formálne nezaprotokoloval, de facto jej vyhovel, čo potvrdil aj samotný sťažovateľ. Z tohto pohľadu sa sťažnosť aj v tejto časti javí ako zjavne neopodstatnená.

Okrem toho sťažovateľ tvrdil, že k porušeniu jeho práv došlo aj tým, že okresný súd nevyhovel jeho žiadosti o prednostné vybavenie jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ale že skôr predbežne prerokoval obžalobu. Sťažovateľ taktiež argumentoval aj tým, že táto jeho žiadosť nebola v zápisnici z verejného zasadnutia zaprotokolovaná. Ústavný súd konštatuje, že naznačeným postupom okresného súdu nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1

dohovoru. Takýto postup okresného súdu, ktorý v jeden deň rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a zároveň predbežne prerokoval obžalobu, nie je ani v rozpore s § 238 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene, a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa... § 244 (rozhodnutie pri predbežnom prerokovaní obžaloby)... Z uvedeného vyplýva, že okresný súd na verejnom zasadnutí 20. januára 2010 súčasne predbežne prerokoval obžalobu a zároveň rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Poradie, v akom tak učinil, nemalo žiadny vplyv na podstatu a zmysel základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru. Z tohto pohľadu ústavný súd považoval za bezpredmetné aj to, či požiadavku sťažovateľa, aby o jeho žiadosti o prepustenie z väzby bolo rozhodnuté pred predbežným prerokovaním obžaloby, okresný súd pojal alebo nepojal do zápisnice z verejného zasadnutia. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.

Napokon sťažovateľ namietal aj nezákonnosť uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Tos 16/2010 z 2. februára 2010, a to z dôvodu, že jeho ďalšie trvanie väzby je založené na dôkaze, ktoré podľa jeho názoru neexistuje. Týmto dôkazom malo byť zistenie skutočností nasvedčujúcich tomu, že sťažovateľ mal tendencie ovplyvňovať svedka. Dané skutočnosti mali byť zistené zo zadržanej korešpondencie, pričom sťažovateľ ich dementoval. Okrem toho namietal aj obmedzenosť záverov krajského súdu, ktorý podľa neho len sucho konštatoval, že dôvody väzby trvajú.

Ústavný súd zistil, že napadnutým uznesením krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 178/2009 z 20. januára 2010, ktorým bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd stručne uviedol podstatu napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj argumenty sťažovateľa obsiahnuté v jeho sťažnosti. Následne krajský súd konštatoval:

„Krajský súd sa v plnej miere stotožňuje so závermi súdu I. stupňa ohľadne existencie dôvodov väzby u oboch obžalovaných aj v súčasnom štádiu trestného konania. Obžalovaný G. S. je trestne stíhaný pre trestnú činnosť, pri ktorej zákonodarca umožňuje

uloženie trestu odňatia slobody na 25 rokov alebo na doživotie. Odôvodnene teda hrozí obava, teda že by mohol ujsť, alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a hroziacemu vysokému trestu. Obžalovaný sa navyše zaslaním dopisu svedkovi V. snažil o jeho ovplyvňovanie, takže aj obava z ovplyvňovania svedkov je dôvodná.

Vo vzťahu k obom obžalovaným treba dodať, že aj obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti je opodstatnená. Obaja obžalovaní sa v minulosti dostali viackrát do rozporu so zákonom, a aktuálnej trestnej činnosti sa mali dopustiť počas skúšobnej doby podmieneného prepustenia (obž. S.) a odsúdenia (obž. T.).

Vyššie uvedené skutočnosti teda odôvodňujú ponechanie oboch obžalovaných naďalej vo väzbe, a okresný súd teda správne rozhodol o zamietnutí žiadosti oboch obžalovaných o prepustenie z väzby, pretože dôvody väzby tak ako sú uvedené v napadnutom uznesení naďalej trvajú.“

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu jednoznačne vyplýva, ktoré skutkové okolnosti viedli krajský súd k záveru o dôvodnosti ďalšej sťažovateľovej väzby. V tejto súvislosti druhostupňový súd poukázal na to, že výška hroziaceho trestu dáva dôvodnú obavu, že by sťažovateľ mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol tomuto trestu alebo trestnému stíhaniu. V tom videl krajský súd dôvody opodstatňujúce ďalšie trvanie útekovvej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Okrem toho krajský súd konkretizoval aj existenciu kolúznei väzby, ktorú odôvodnil korešpondenciou medzi sťažovateľom vo väzbe a svedkom, z ktorej podľa názoru krajského súdu vyplynula tendencia sťažovateľa ovplyvniť svedka. V týchto súvislostiach sa teda ústavný súd nestotožňuje s názorom sťažovateľa o neexistencii dôkazu, ktorý by svedčil o potrebe či už uvalenia, alebo ďalšieho trvania sťažovateľovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Podľa názoru ústavného súdu je práve korešpondencia medzi sťažovateľom ako obžalovaným nachádzajúcim sa vo väzbe a svedkom významným dôkazom na posúdenie okolností, či jej obsah môže znamenať snahu sťažovateľa vplývať na správanie svedka a jeho výpoveď, ktorú poskytne v rámci trestného konania. Posúdenie týchto okolností však patrí do právomoci všeobecných súdov rozhodujúcich o zákonnosti väzby, nie však do právomoci ústavného súdu. Povinnosťou všeobecného súdu pritom je, aby dôvody väzby boli dostatočne odôvodnené. Podľa názoru ústavného súdu si krajský súd danú povinnosť aj

v prípade odôvodnenia kolúznei väzby splnil. Okrem toho krajský súd vo svojom rozhodnutí odôvodnil aj danosť väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda existenciu preventívnej väzby, ktorú videl v predchádzajúcom páchaní trestnej činnosti, ktorej sa sťažovateľ dopustil počas podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na závažné dôsledky pozbavenia osobnej slobody musí konanie, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti väzby [konanie v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ale aj podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru], spĺňať niektoré princípy spravodlivého konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nevyplývala jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutkové alebo právne závery krajského súdu nemôže ústavný súd kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právom podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť aj v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

Vo vzťahu k sťažovateľovým tvrdeniam o porušení jeho práv z dôvodu, že pre účely pripojenia príloh k sťažnosti okresný súd jeho právnej zástupkyňi odmietol zo spisu poskytnúť uznesenie sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, ústavný súd uvádza, že aj tieto sú zjavne neopodstatnené. Ústavný súd totiž v predchádzajúcom texte tohto rozhodnutia konštatoval, že sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ okrem iného namietal porušenie svojich

práv aj uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 15/2009 z 11. júna 2009, je podaná oneskorene. Ide o rozhodnutie krajského súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa práve proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. Tp 26/09 z 10. júna 2009, o ktorom sťažovateľ tvrdil, že ho okresný súd odmietol poskytnúť jeho právnej zástupkyni. Rozhodnutie súdu druhého stupňa bolo sťažovateľovi doručené 6. júla 2009. Bez ohľadu na to, či by sťažovateľ k svojej sťažnosti pripojil, alebo nepripojil rozhodnutie okresného súdu z 10. júna 2009, ústavný súd toto rozhodnutie nepreskúmaval vzhľadom na princíp subsidiarity svojho konania o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a rozhodnutie krajského súdu, ktorý vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu okresného súdu vykonával právomoc súdu druhého stupňa, ústavný súd nepreskúmaval vzhľadom na nedodržanie lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nastolenými v sťažnosti vrátane jeho návrhu na rozhodnutie o dočasnom opatrení.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2010